

Otázka: Plemeno

Předmět: Chov zvířat a veterinářství

Přidal(a): Veronika10

Charakteristika plemene

Druh– skupina jedinců se stejným společným původem, stejnou reprodukcí a přenosem znaků a vlastností, a stejným systémem adaptace

Plemeno(dříve rasy)

Skupina jedinců téhož druhu, se stejný původ a shoduje se navzájem v určitých morfologických , fyziologických, případně užitkových vlastnostech a tyto znaky přenáší na své potomstvo.

Plemeno HZ je vytvořeno člověkem za určitým účelem

Populace musí být tak početná, aby zajišťovala reprodukci.

Samec – plemeník

Samice – plemenice

Plemenné znaky- barva, velikost

Dělení plemen

1. Původ

2. Užitkové vlastnosti

- a) Jednostarnné – mléčné, mastné, nosná
- b) Kombinované – více produktů – masosádelná, mléčnomasná

3. Stupeň prošlechtění

- a) primitivní – přirozená
- b) přechodné (zušlechtěné)z primitivních plemen, výběr rodičovských párů,zlepšování ustájení
- c) kulturní (ušlechtilá, prošlechtěná) – vysoká užitkovost, vysoké nároky na výživu, ustájení

4. Geografické rozšíření plemen

Skot: plemene stepní, nížinná a horská

Prasata: evropská, asijská, středozevní

Koně: stepní, východní, západní, severská

Nauka o plemenech

Členění uvnitř plemene: - skupiny zvířat které se liší vlastností vlivem prostředí

a) **Ráz** - část plemene, která vznikla působením místních podmínek, chovatelských podmínek (temperament, velikost)

b) **Kmen** - u koní (menší skupina zvířat), výborný zakladatel, skupina dědí jména

- u drůbeže (otec + několik matek),

c) **Chov**- skupina zvířat u jednoho chovatele

d) **Rodina** - skupina samic po vynikající zakladatelce, určité chovatelské vlastnosti a znaky, důkladně vybíraný plemeník

e) **Linie** - skupina samců vynikající zakladateli - své vlastnosti přenáší na potomstvo

- Krevní - krevní potomci po zakladateli

- Chovná- geneticky ustanovená skupina různě příbuzných jedinců

- Syntetická - linie vzniklá z jiných linií

- Inbrední - příbuzenská plemenitba
- Tester - sledování populace

Chovný cíl

- jak má plemeno vypadat a jakou má užitkovost
- obraz ideálního zvířete, který chceme plemenitbou získat
- stanovuje se pro určitá plemena i pro menší jednotky
- požadavky na přírůstek, plodnost, doživost, dlouhověkost

Plemenný standart

Souhrn požadavků na tvarové a užitkové vlastnosti určitého plemene

1) Standart morfologických vlastností

- požadavky na stavbu HZ, zbarvení, hmotnost, výšku, utváření vemene

2) standart užitkových vlastností

- požadavky na užitkovost, produkce mléka, vlny, vajec, masa

3) standart růstu

- ukazatel intenzity růstu - od narození po dospělost

Plemenný typ – soubor znaků a vlastností v daném plemenu

Užitkový typ – soubor znaků a vlastností charakterizujících užitkové zaměření HZ

Vlastnosti HZ

Činitelé ovlivňují reprodukci a šlechtění

- 1) **Vnější** – ošetřování prostředí, klima, výživa, krmení, ovlivňují více než vnitřní
- 2) **Vnitřní** – plemeno, užitkové zaměření, individualita, pohlaví, věk, zdravotní stav, genetika

Dělení vlastností:

Morfologické – vlastnosti stavby tkání a orgánů

Fyziologické – předpoklad užitkovosti a užitkovost

Morfologické (tvarové)

Zrak – co můžu vidět – barva těla, tvar, končetiny

Hmat – co si osahám – kůže, srst, zmasilost (živé i mrtvé se posuzují)

Exteriér - zevněšek HZ, souhrn morfologických vlastností

Interiér - vnitřní stavba těla HZ, ovlivňuje užitkovost,

miktointeriér - po

Exteriér HZ je výrazem

- a) Plemene
- b) Užitkovosti
- c) Pohlavní
- d) Zdraví
- e) Harmonie tělesných tvarů

Metody posuzování exteriéru

1. Subjektivní

- a) slovní popis
- b) bodové hodnocení - dostane body
- c) lineární hodnocení exteriéru - u velkých hospodářských zvířat
 - popis
 - určuje vlastnosti a ty jsou obodovány 1 - 9

- body se sečtou a dostaneme výslednou třídu

Výsledná třída

E - excelentní - nejlepší zvířata

VG - velmi dobrá - nemají dobrý exteriér, ale pořád jsou tečka

G⁺ - dobrá plus - zvířata lepší průměr

G - dobrá - průměrná zvířata

F - vyhovující - zvířata mohou mít vadu nebo mají vadu, ale pořád odpovídají plemennému typu

P - nevyhovující - zvířata se nepoužívají do reprodukce

1. 2. Objektivní

a) vážení

- váhy stanovené odhadem, tělesné rozměry

- ráno před krmením nebo 8 - 12h po nakrmení

- pokud nakrmíme v 8 a ve 12 chceme vážit musíme použít

=> **srážka na nakrmenost 8%**

b) měření

- doplněk pro subjektivní metody
- měří se tělesné rozměry přesně stanovených bodech v cm
- šířka zádě, hloubka
- měrná hůl, páskové míry
- pevná vodorovná podložka, požadovaný postoj, z levé strany zvířet

c) fotografování

- doplněk pro subjektivní metody
- musí zachytit věrnou podobu

zvíře

- čisté, upravené, požadovaný postoj
- musí být vidět všechny končetiny
- vodorovný podklad
- přední končetiny se dávají na podložku aby vyniklo vemeno
- plemenné knihy, katalogy